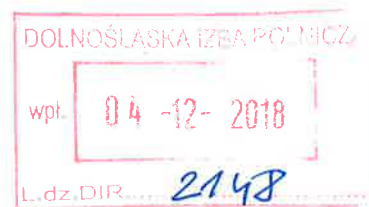

Wuj 04.12.18
H

Warszawa, dnia 2018.11.14

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

F.gr.071.131.2018

**Pan
Leszek Grała
Prezes Zarządu
Dolnośląskiej Izby Rolniczej**

W związku z pismem z dnia 18 października 2018 r. znak L.Dz.DIR/1913/2018 w sprawie wniosku Rady Powiatowej Dolnośląskiej Izby Rolniczej w Kamiennej Górze dotyczącego nieprawidłowości w sposobie monitoringu ilości opadów i ogłaszania suszy przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy – uprzejmie informuję, że susza rolnicza występuje, gdy obliczone wartości klimatycznego bilansu wodnego (KBW) dla gminy są niższe od wartości krytycznych KBW określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 marca 2017 r. w sprawie wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych grup i gatunków roślin uprawnych i gleb (Dz. U. poz. 732). Dla wszystkich monitorowanych 14 grup i gatunków roślin opracowywane są co dekadę mapy i tabele, przedstawiające zasięg suszy rolniczej.

Wystąpienie wartości krytycznej oznacza obniżenie plonów o 20% z powodu deficytu wody. To obniżenie plonów wyznaczane jest dla gminy dla danego roku w stosunku do plonów uzyskanych przy średnich wieloletnich warunkach pogodowych.

System monitoringu suszy rolniczej (SMSR) oparty jest na sześciodekadowych danych, albowiem w przypadku jednostkowego opadu różnica sumy opadu pomiędzy bliskimi miejscowościami może się różnić, natomiast przy agregacji sumy opadu dla dłuższego okresu obejmującego 61-62 dni, różnice są mniejsze i uprawniają do zastosowania procedury interpolacyjnej. Zatem okres sześciu dekad do określenia suszy rolniczej został wybrany z powodu najlepszej oceny deficytu wody na plonowanie roślin. Agregacja okresu do sześciu dekad pozwala na lepsze określenie obniżenia plonu końcowego z powodu wystąpienia niedoboru wody.

W SMSR prowadzony jest również monitoring wilgotności gleby, którego celem jest poznanie zależności pomiędzy stresem wodnym, mierzonym liczbą dni uwilgotnienia poniżej wartości

krytycznej, odpowiadającej punktowi trwałego wędnięcia roślin, a plonem roślin dla różnych gatunków gleb w zróżnicowanych warunkach siedliskowych i klimatycznych. Na potrzeby monitoringu suszy rolniczej prowadzone są w 20 gospodarstwach rolnych pomiary wilgotności gleby. Stan uwilgotnienia jest mierzony na sześciu poziomach profilu glebowego: 10, 20, 30, 40, 60 i 100 cm za pomocą sondy profilowej. Pomiary prowadzone są od początku okresu wegetacyjnego na 60 polach referencyjnych z różnymi uprawami i o różnej kategorii podatności gleby na suszę. Pomiary te wykonywane są dwa razy w tygodniu. Aktualna wilgotność porównywana jest ze stanem uwilgotnienia gleby, odpowiadającym punktowi trwałego wędnięcia roślin. Miarą stresu wodnego jest wilgotność objętościowa (w %).

Jednocześnie informuję, że prowadzony SMSR przedstawia zagrożenie wynikające tylko i wyłącznie ze strat w plonach wynikających z niedoboru wody dla roślin. Ze zrozumiałych względów system nie uwzględnia wpływu innych warunków atmosferycznych decydujących o plonie. Pragnę przypomnieć, że jesienią 2017 roku z uwagi na nadmierną wilgotność gleby, spowodowaną przez częste i obfite opady atmosferyczne, notowano liczne problemy z wysiewem roślin ozimych w wielu rejonach Polski. Trudność związana z wysiewem ozimin jesienią 2017 roku wynikała też z przedłużających się żniw kukurydzy oraz z bardzo późnych zbiorów buraka cukrowego, po których także wykonuje się siewy zbóż ozimych. Zarówno opóźnione zbiory kukurydzy jak i buraka cukrowego wynikały ze złych warunków atmosferycznych. Z uwagi na częste i obfite opady nie było możliwości wjechania na pole maszynami rolniczymi celem dokonania zbioru tych roślin a tym samym niemożliwe było wykonanie siewu ozimin.

Te wyżej wymienione szkodliwe jesienno-zimowe warunki atmosferyczne miały niewątpliwie bardzo duży ujemny wpływ na kondycję ozimin. Natomiast występujący na wiosnę deficyt wody spowodował dalsze straty w plonach. A zatem stan upraw ozimych w 2018 roku uzależniony jest od tych trzech głównych ww. niekorzystnych warunków atmosferycznych.

Przedstawiony zarzut, że raporty IUNG nie odzwierciedlają stanu faktycznego na polach, wynika m.in. z trzech ww. niekorzystnych przyczyn występujących nie tylko na wiosnę 2018 roku ale również jesienią 2017 roku jak i w czasie zimy. Natomiast Instytut w SMSR określa tylko i wyłącznie straty w plonach wynikające z niedoboru wody.

Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę, że podstawą opracowania mapy kategorii podatności gleb na suszę rolniczą jest uziarnienie profilu glebowego (skład granulometryczny), które decyduje o możliwości gromadzenia (retencji) wody w glebie i jej dostępności dla roślin. Dla potrzeb SMSR opracowano mapę kategorii podatności gleb na suszę, która odzwierciedla potencjalną retencję i ilość wody ogólnie dostępnej dla roślin (WOD) w profilu glebowym. Kategorie podatności gleb na suszę wydzielono na podstawie informacji o uziarnieniu zawartej na mapie glebowo-rolniczej w skali 1:25 000. Rodzaj uziarnienia (gatunek gleby), miąższość i głębokość zalegania poszczególnych warstw w profilu glebowym są podstawą obliczenia WOD. Uwzględniając zróżnicowanie właściwości retencyjnych, wprowadzono dla potrzeb monitoringu suszy cztery

kategorii podatności gleb na suszę. Gleba bardzo lekka jest bardzo podatna na suszę, mniej podatna na suszę jest gleba lekka, jeszcze mniej gleba średnia, a najmniej podatna na suszę jest gleba ciężka.

Mapa kategorii podatności gleb na suszę rolniczą z rozdzielczością w skali 1:25000 wraz z zaznaczeniem numerów działek jest dostępna na stronie internetowej prowadzonego systemu.

Równocześnie pragnę zauważyć, że działania IUNG-PIB ukierunkowane są na systematyczne wykorzystanie nowych technologii, które służą zwiększaniu oraz dokładniejszemu wyznaczeniu obszarów dotkniętych suszą rolniczą. Dokładność wyników monitoringu suszy rolniczej przedstawianych przez IUNG-PIB, można zwiększyć, wykonując zobrazowania teledetekcyjne wykorzystujące kamery multispektralne, montowane na bezzałogowych statkach powietrznych (BSP). Teledetekcja jest jednym z elementów działań, która będzie wykorzystana w SMSR. Ponadto w celu zachowania najwyższej jakości danych pomiarowo – obserwacyjnych na stacjach IMGW-PIB, IUNG-PIB, ODR zainstalowane są zdublowane przyrządy pomiarowe, np. dwa deszczomierze czy czujniki temperatury i wilgotności powietrza. Pozwala to na wychwycenie błędów wynikających z awarii urządzenia. W SMSR w Polsce wykorzystywane są dane z:

- ✓ 59 stacji synoptycznych IMGW (stacji meteorologicznych I i II rzędu sieci pomiarowo-obszerwacyjnej),
- ✓ 480 posterunków opadowych IMGW,
- ✓ 39 stacji meteorologicznych COBORU,
- ✓ 55 stacji automatycznych IUNG-PIB,
- ✓ 33 stacji Ośrodków Doradztwa Rolniczego.

Aktualnie wykorzystywane są dane z 666 punktów pomiarowych, to jest więcej o 133 punkty niż w 2017 roku.

Niezależnie od powyższego informuję, że wilgotność gleb użytków zielonych zależy od dwu czynników: klimatycznego bilansu wodnego oraz poziomu zwierciadła wody gruntowej. Poziomy wody gruntowej mogą być określane w oparciu o szczegółowe mapy dla kraju, które jak do tej pory nie zostały jeszcze opracowane. Informuję również, że IUNG-PIB tym zakresem badań środowiskowych dotyczących poziomu wód gruntowych nie zajmuje się.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 2137) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187 z późn.zm.), Agencja ta może udzielać pomocy w przypadku m.in. wystąpienia szkód powstałych w wyniku suszy w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Suszę, stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2017 r., poz. 2047 z późn.zm.), oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 21 marca do dnia 30 września,

spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb.

Na mocy przepisów ww. ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich minister właściwy do spraw rolnictwa został zobowiązany do ogłaszania w drodze obwieszczenia w okresie od dnia 1 czerwca do dnia 20 października, w terminie do 10 dni po zakończeniu sześciodekadowego okresu, wskaźników klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb, z podziałem na województwa, na podstawie danych przekazanych przez IUNiG-PIB.

MINISTER
Rolnictwa i Żywności
Jan Krzysztof Ardema

Kamienna Góra 17.10.2018r

Zarząd Dolnośląskiej Izby Rolniczej

w Kamiennej Górze

Rada Powiatowa DIR w Kamiennej Górze zwraca się z prośbą o pilną interwencję do Ministra Rolnictwa w sprawie nieprawidłowości w monitoringu suszy na powiecie kamiennogórskim a konkretnie w mieście Kamienna Góra.

Na terenie miasta Kamienna Góra rolnik Stanisław Paździor zam. Czadrów 122 i posiada grunty rolne łąki i pastwiska część na Gminie wiejskiej Kamienna Góra tj. 25 ha TUZ i 75 ha TUZ na terenie Miasta Kamienna Góra. Dodatkowo użytkuje 50 ha gruntów TUZ od okolicznych rolników. Na terenie Gminy wiejskiej Kamienna Góra suszę można wyszacować zgodnie z monitoringiem natomiast w granicach Miasta Kamienna Góra nie można szacować strat w gospodarstwie. Grunty rolnika graniczą z sobą obrębem geodezyjnym. Pan Stanisław wraz z synami prowadzi rodzinne gospodarstwo rolne o kierunku bydło mleczno opasowe. Trwałe użytki zielone to podstawowa pasza w żywieniu bydła w tym gospodarstwie. W roku 2018 w czerwcu na powiecie kamiennogórskim wystąpiła susza w rolnictwie i IUNG nie wskazał obszaru Miasta Kamiennej Góry zagrożonego suszą.

Absurdem jest że grunty graniczą z sobą gmina wiejska Kamienna Góra i Miasto Kamienna Góra i po jednej stronie granicy jest susza a po drugiej stronie nie ma suszy.

Zjawisko suszy w rolnictwie w tym gospodarstwie doprowadziło do ogromnych strat w braku paszy. Rolnik został zmuszony zakupić duże ilości paszy na potrzeby bieżące. Jednoznacznie stwierdza że straty dopiero się pokazują. Stan zdrowotny zwierząt się pogarsza, obserwuje rolnik spadek w cielności oraz ubytki zwierząt na wadze, małe przyrosty odsadków oraz zdecydowany spadek produkcji mleka.

Gospodarstwo Stanisława Paździora znajduje się w trudnej sytuacji finansowej z uwagi na działania inwestycyjne, kredyty. Rolnik stoi przed dylematem likwidacji gospodarstwa. Obawia się bankructwa.

Zupełnie niezrozumiałe jest dlaczego to IUNG w Puławach jest wyrocznią zaistniałej sytuacji i dochodzi do takich absurdów gdzie ponownie informujemy że przez środek łąki i pastwiska przechodzi granica administracyjna i po jednej stronie IUNG uznaje suszę a po drugiej nie. Podobne sytuacje mają miejsce również u innych rolników.

Prosimy o wystąpienie do Ministra Rolnictwa o podjęcie natychmiastowych działań celem naprawy zaistniałych pomyłek które doprowadza producentów bydła do bankructwa

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATOWEJ
DOLNOŚLĄSKIEJ IZBY ROLNICZEJ
POWIATU KAMIENNOGÓRSKIEGO

Bożena Kończak